

Op zoek naar een klantenkring vestigde portret- en landschapsschilder Simon de Heer (1885-1970) zich in 1927 in Bloemendaal, een dorp met kapitaalkrachtige inwoners. Hij slaagde erin een bestaan op te bouwen, compleet met een eigen villa aan de Duinwijkweg. Zijn nalatenschap bestaat uit honderden schilderijen, die worden beheerd door een stichting. Het historisch Museum Haarlem toont tot januari 2019 een keuze uit het oeuvre.

Simon de Heer, portrettist van villabewoners

Simon de Heer op zijn oude dag.

Kees van der Linden
k.van.der.linden@hollandmediacombinatie.nl

Haarlem * Evenals zijn tijd- en streekgenoten Henri Boot en Kees Verwey werkte Simon de Heer zijn hele leven in een traditionele stijl die hem slechts lokale roem opleverde. In zijn villa aan de Duinwijkweg leidde hij met zijn gezin een rustig bestaan zonder - althans zo luidt de overlevering - zich te vergrijpen aan drank en vrouwen. Overigens behoorde dat gelijkmatige karakter hem niet voor het ongeluk. In het laatste oorlogsjaar werd zijn gezin getroffen door een gruwelijk drama - waarover straks meer. Pina Cardia, die de expositie in Museum Haarlem heeft samengesteld, heeft het leven van De Heer in kaart gebracht. Hij was de portrettist van de Bloemendaalse chic, beaamt ze. „Honderden dorpelingen heeft hij geportretteerd, waardoor hij wereldberoemd in Bloemendaal werd.” Diverse notabelen poseerden voor De Heer, zoals predikanten en burgemeesters, maar ook de vermaarde bioloog

Simon in zijn jonge jaren. „Hij leidde geen kunstenaarsleven. Aan de wilde

Jac.P.Thijssse. Godfried Bomans vreemd weer genoeg niet. Cardia: „Hij kon er goed van leven; hij heeft zelfs een huis met atelier laten bouwen aan de Duinwijkweg. Aanvankelijk gaf hij nog les aan de kunstacademie in Den Haag, later kon hij dat loslaten, hij verdiende genoeg met schilderen.” Een groot deel van zijn werk bestaat uit kinderportretten. „Fotografie werd vroeger nog niet als een volwaardige kunstuiting ge-

zien. Wie een beetje geld had, liet z'n kinderen portretteren.” Behalve van de Amsterdamse kunstenaarsvereniging Sint Lucas was De Heer lid van de Haarlemse variant daarop 'Kunst Zij Ons Doel'. „Na een avondje modeltekenen met collega's ging hij niet mee naar de kroeg, maar stapte op de fiets naar huis. Hij was een familie-man en leidde totaal geen kunstenaarsleven. Aan de wilde toestanden die zich afspeelden in sociëteit

toestanden die zich afspeelden in sociëteit Teisterbant deed hij niet mee.”

Teisterbant aan de Grote Markt deed hij niet mee.” Kortom, De Heer was een heer. Zijn stijl was, evenals zijn karakter, rustig. Cardia: „Hij ging niet mee in trends en is nooit heel kleurig of abstract gaan werken. In zijn landschappen heeft hij nog wel impressionistisch gewerkt, daar duiken soms fellere kleuren in op, maar in zijn portretten niet. Geen grove penseelstreken, het is allemaal heel fijn geschilderd, ik denk omdat hij

probeerde het als een ambachtsman zo perfect mogelijk te doen. Het losse, het spontane ontbreekt.” „Tot zijn favoriete plekken buiten behoorde het meertje van Caprera en boerderij Uitendaal, beide bij hem om de hoek. Daar was hij vaak te vinden, ook op die dag in april '45 toen zijn huis bij een vergissingsbombardelement door de geallieerden werd geraakt en zijn dochter Corry om het leven kwam.” Het drama trok een grens dwars

door zijn bestaan, ook in artistiek opzicht. Cardia: „Corry was omgekomen, maar haar dochter Derkje had het overleefd. Dat meisje met haar mooie krullen heeft hij in de jaren erna ontelbare malen geschilderd. Door zich zo op haar te focussen heeft hij het drama geprobeerd te verwerken, denk ik.”

Museum Haarlem: 'Simon de Heer - Schilderachtig Bloemendaal'. Adres: Groot Heiligland, tot 7 januari 2019.

FOTO'S: STICHTING SIMON DE HEER

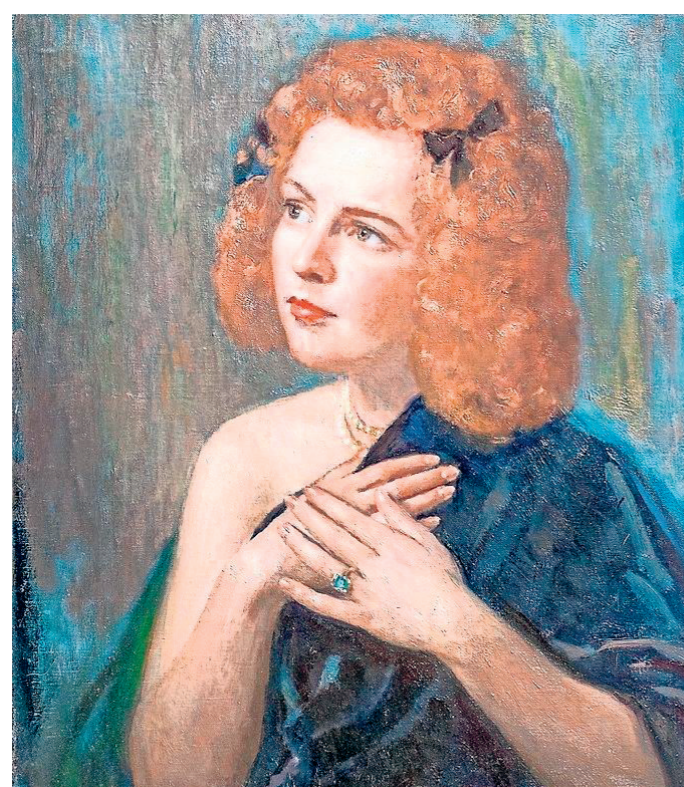

Grootmoeder Derkje en haar kleindochters, baby Coralie en Derkje.

Bloemendaalse chic te zien in Museum Haarlem

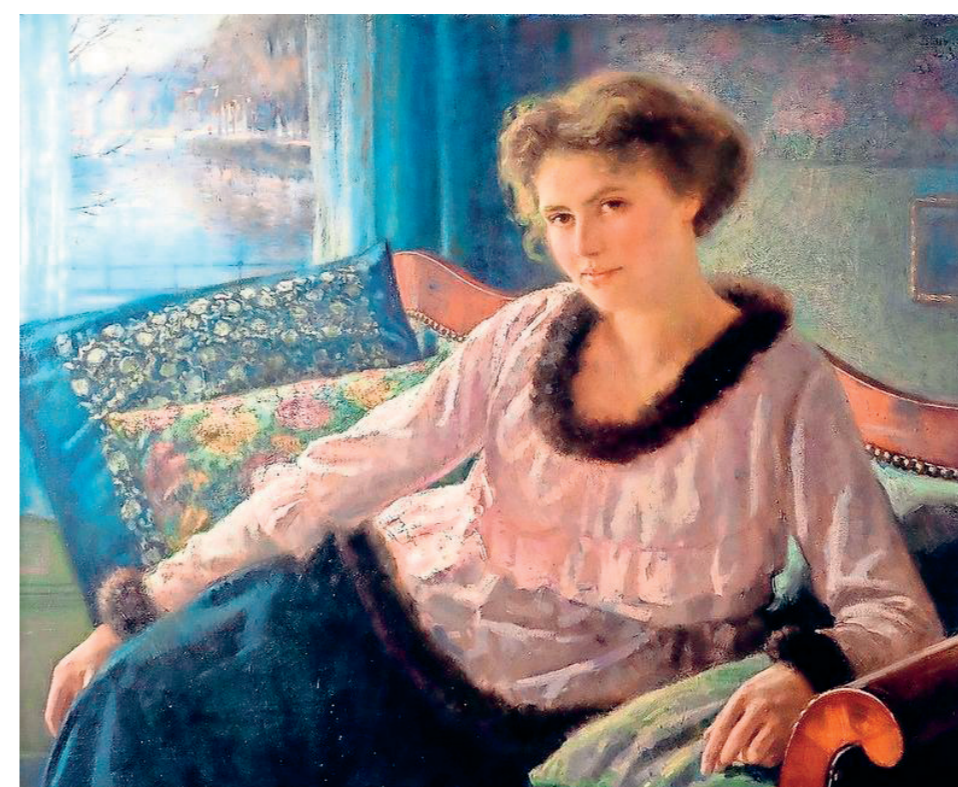
Jac.P.Thijssse

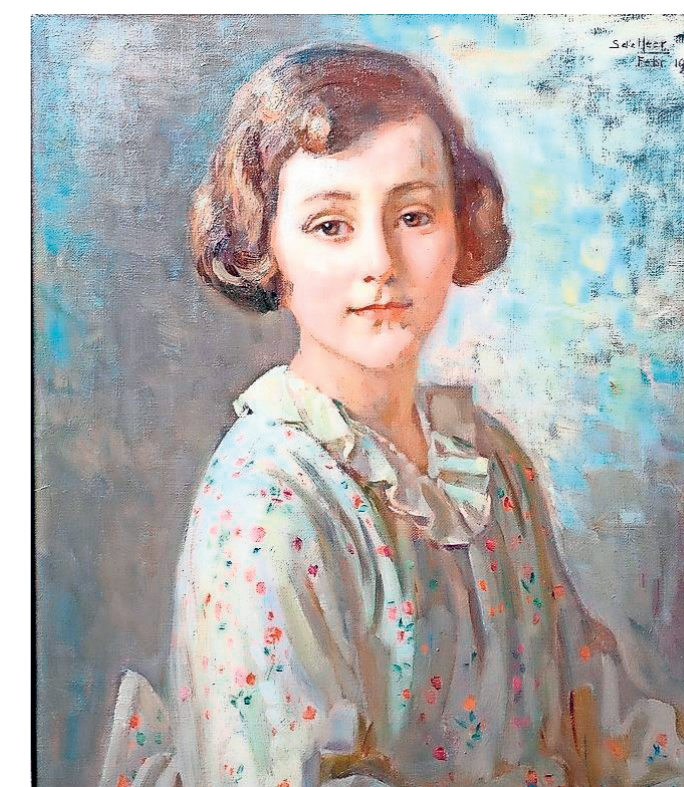
Meisje met rood haar, zonder jaartal.

Zelfportret, 1927

Meijuffrouw Annie K. op canapé, 1918.

Nan van de Brandeler, 1932

Nazaten dromen van Simon de Heermuseum

De artistieke erfenis van die Simon de Heer is door zijn weduwe Derkje in de jaren tachtig ondergebracht in een stichting, die nu wordt beheerd door zijn achterkleindochter Esther Jansen. Het gaat om honderden schilderijen. „Een Simon de Heermuseumje in Bloemendaal, daar droom ik wel eens van”, vertelt ze. „Dat zou prachtig zijn.”

De villa van de kunstenaar aan de Duinwijkweg is geen familiebezit meer. „Maar het huis staat er nog wel, inclusief het tuin-atelier. Mijn overgrootvader had drie ateliers. Eentje in huis waar hij mensen ontving en portretteerde, en nog een tweede waar hij werkte. Daarnaast had naast het huis nog een derde atelier. Dat tuinatelier heeft hij na de oorlog opgegeven om het te laten verbouwen tot een woning.”

Die bestemming van het tuinatelier tot woonhuis vloeide voort uit de gevolgen van de oorlog. Vlak voor de Bevrijding

trof een drama de villa aan de Duinwijkweg; er vielen bommen op. „Mijn overgrootvader was niet thuis toen het gebeurde, hij was even verderop aan het schilderen. Maar zijn dochter Corry, werd dodelijk getroffen. Gelukkig overleefde haar eenjarige dochtertje de granaatinslag, al raakte ze wel gewond. De halve villa was kapot.”

Het meisje dat moederloos achterbleef heette - net als haar grootmoeder - Derkje. In het begin werd het kind opgevangen door haar grootmoeder. Ze groeide op in het tot woning verbouwde tuinatelier, waar ze met haar vader Cees ging wonen. Cees zou later hertrouwen met zijn tweede vrouw Hanne, een jongere zus van Corry. Esther: „Het was een afgrijselijk drama, maar de familie heeft het liefdevol en mooi opgelost.”

Derkje, die tegenwoordig in Londen woont, komt over om bij de opening van de expositie van haar grootvader aanwezig te zijn.